Mesačník
LAMAČAN
o dianí a živote v Lamači
ročník XXIII
12
21

Milí Lamačania,

prežívame skutočne ťažké časy. Aj tento rok sa, namiesto nakupovania darčekov a stretnutí s rodinoua priateľmi, musíme opäť izolovať a chrániť. Viem, že ste si takto najkrajšie sviatky v roku nepredstavovali. Verte mi, aj ja som mal celkom iné plány. Tešil som sa na podujatie Advent v Lamači či varenie kapustnice na námestí. Tešil som sa na vás. Vyzerá to tak, že nás nič z toho opäť nečaká. A ja som tiež už vyčerpaný. Musíme sa však vzpružiť, vydolovať zvyšky síl a prečkať toto obdobie. Lebo bude lepšie! Svetlo na konci tunela totiž svieti vždy. Len si na ceste k nemu musíme zachovať zdravý rozum. Chcel by som vám zaželať pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších. Aby ste si Vianoce užili čo najradostnejšie ako sa dá.

Lukáš Baňacký
Starosta Mestskej časti
Bratislava-Lamač

Ako si obyvateľky a obyvatelia Lamača predstavujú Vrančovičovu ulicu

Metropolitný inštitút Bratislavy v spolupráci s našou mestskou časťou pripravil a realizoval v júli až septembri o osude Vrančovičovej ulice proces participácie - zapojenie širokej verejnosti. Zapojenie ľudí bolo dôležité, aby vzniklo kvalitné zadanie pre architektov, ktorí pripravia návrh na rekonštrukciu, tak aby odzrkadľoval skutočné potreby ľudí. Cieľom bolo zozbierať čo najviac názorov a podnetov, vytvoriť priestor pre diskusiu a formulovať silnú spoločnú víziu pre budúcnosť ulice. Spolu sa do aktivít zapojilo a odovzdalo svoj podnet približne 290 obyvateliek a obyvateľov Lamača a Vrančovičovej ulice.

Pokračovanie na strane 4...

SAMOSPRÁVA informuje

Kalendár na rok 2022 v predaji strana 2
Olympijský medailista Jozef Labuda strana 8
Požiarna zbrojnica ožíva strana 12

Klientske centrum
02/ 647 80 065
klientskecentrum@lamac.sk

Milí Lamačania,

do vašich sŕdc a domovov prichádza radostný sviatok Vianoc. Ďakujem veľmi pekne za možnosť byť súčasťou vašej priateľskej komunity. Je mi veľkým potešením, že mám tú česť a príležitosť pozdraviť vás, obyvateľov Lamača, na čele so starostom Lukášom Baňackým. Práve vďaka jeho úsiliu je Lamač jednou z najlepších mestských častí pre život. Mestská časť, ktorá sa rýchlo rozvíja, vďaka čomu sa náš život stáva pohodlnejším a jednoduchším.

Vianoce sú žiarivým sviatkom duše. Nech naplnia váš rodinný život pohodou, harmóniou, teplom a radosťou. Nech anjel strážny ochraňuje vaše rodiny pred akýmikoľvek problémami. Udržujte vaše srdcia plné lásky a nech vám v tom pomáha sám Pán.

Nech sa dejú zázraky a úžasné udalosti, ktoré naplnia vaše otvorené a milujúce srdcia láskou, blahobytom a úspechom. Každý rok máte ako prví radostnú príležitosť vidieť na oblohe žiarivú vianočnú hviezdu, ktorej lúče prinášajú radosť do každého domova. Teplo tohto sviatku zohrieva všetkých kresťanov na celom svete rovnako, pretože Vianoce sú vždy zrodením nádeje na lepšie časy.

Šťastný nový rok.

Prajem vám veľa zdravia, pohody a lásky vašim rodinám.

S požehnaním a úctou.

V mene Ukrajinskej komunity v Bratislave.

Farár Igor Marusyn

Zbavte sa starých spotrebičov ekologicky a zdarma

Ušetrite si miesto v pivnici alebo garáži na niečo užitočnejšie, ako sú nepotrebné spotrebiče. Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihne ENVIDOM (Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu) priamo z vašej adresy a odvezie na ekologickú recykláciu. Zbery sa organizujú celoročne približne každú druhú sobotu. Objednávanie na jednotlivé termíny zberu sa uzatvára 2 dni pred konaním zberu. Navštívte www.zberelektrodopadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy. Staré elektrospotrebiče môžete tiež umiestniť aj do Zberného miesta Pod násypom 19.

Kalendár na rok 2022

Pripravili sme pre vás kalendár na rok 2022, ktorý nadväzuje na úspešnú výstavu 730/30, ktorú sme nainštalovali v našich uliciach. Je to akési okno do minulosti našej obce. Kalendár vo formáte A3 si budete môcť od 6. decembra za 4 eurá zakúpiť v Klientskom centre a v Miestnej knižnici Lamač. Prajeme vám, aby bol 731. rok, ktorým vás bude tento kalendár sprevádzať, plný zdravia, spokojnosti a pekných chvíľ.

Oznam pre pacientov MUDr. Pavlovovej

MUDr. Jana Pavlovová - všeobecná lekárka pre dospelých - ukončila ku dňu 31.10.2021 svoju činnosť v Zdravotnom stredisku na Malokarpatskom námestí. Z dôvodu pokračovania svojej zdravotníckej praxe na inom mieste, pacienti (vrátane zdravotnej dokumentácie) naďalej zostávajú súčasťou jej kapitačného kmeňa. Elektronické recepty môžu byť pacientom zasielané po zaslaní žiadosti na tel. č. 0910 400 333 (odporúča sa komunikovať prostredníctvom SMS). Od 1.12.2021 bude ambulancia MUDr. Pavlovovej presťahovaná na Kramáre. V prípade záujmu o zmenu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (lekára) je potrebné, aby nový poskytovateľ (lekár), ktorého si pacient zvolí a uzavrie s ním zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, kontaktoval MUDr. Pavlovovú so žiadosťou o odovzdanie zdravotnej dokumentácie (t. j. o zdravotnú dokumentáciu žiada nový poskytovateľ zdravotnej starostlivosti predchádzajúceho poskytovateľa, nie samotný pacient).

V športovej hale sa zisťovala hladina protilátok COVID-19

Aj naša mestská časť sa zapojila do štúdie na zisťovanie prítomnosti a hladiny protilátok vytvorených voči vírusu SARS-CoV-2. Jej cieľom bolo odhadnúť stav imúnnosti nezaočkovaných obyvateľov vybraných regiónov Slovenska voči ochoreniu Covid-19. Štúdiu realizuje Ústav epidemiológie Lekárskej fakulty Univerzity Komenského na základe zadania Ministerstva zdravotníctva SR v súčinnosti so zložkou Civilnej ochrany Mestskej časti Bratislava-Lamač. Dobrovoľníci z radov Lamačanov poskytli pár kvapiek krvi z prsta a vyplnili dotazník.

Na Borinskej ulici vymieňajú osvetlenie

Chodník na Borinskej ulici je od októbra rozkopaný, chodci preto musia opatrne miesto obchádzať či prejsť na druhú stranu. Tieto práce sú súčasťou projektu rekonštrukcie Zlatohorskej ulice. Na Borinskej ulici totiž prebieha výmena verejného osvetlenia, ktoré bolo v katastrofálnom stave. Zhotoviteľom prác a správcom komunikácie je v tomto prípade Hlavné mesto SR Bratislava, ktoré bolo upozornené a následne vyzvané, aby prijalo dostatočné opatrenia na bezpečný prechod pre chodcov.

Vyzbierali sme viac ako 20 ton kuchynského bioodpadu

Od zavedenia zberu kuchynského bioodpadu v našej mestskej časti spoločnosť OLO vyzbierala už viac ako 20 ton odpadu, z ktorého získa živiny na obohatenie približne pol hektára pôdy. Teší nás vysoká zapojenosť obyvateľov, každý týždeň množstvo vytriedeného kuchynského odpadu narastá. Obyvatelia rodinných domov, ktorí sa ešte nezapojili do zberu kuchynského bioodpadu, môžu požiadať o nádobu na Magistráte hlavného mesta SR Bratislavy (e-mail: zakazka@bratislava.sk, tel. č.: +421 2 59 356 974).

Vianočná výzdoba rozžiari ulice Lamača

Blížiace sa sviatky bude v našej mestskej časti od 6. decembra do 6. januára pripomínať vianočné osvetlenie. Výzdobu sústredíme na ulice Vrančovičova, Podháj, Heyrovského a na Malokarpatskom námestí. Námestie rozžiari aj ozdobený vianočný stromček a Betlehem, ktorý nájdete pred fontánou. V decembri taktiež pripravujeme Mikuláša na Malokarpatskom námestí, ako aj adventné podujatie. Podujatia sa uskutočnia, ak nám to pandemická situácia dovolí.

Zber stromčekov sa rozširuje do celého mesta

Lamač bol minulý rok prvou mestskou časťou, kde sa testoval nový systém zberu vianočných stromčekov. Cieľom bolo zamedziť každoročnému neporiadku v okolí kontajnerových stojísk, ktorý po vianočných sviatkoch pravidelne nastáva. Po úspechu v našej mestskej časti sa zber rozširuje do celého mesta. Drevené ohrádky, do ktorých budete môcť stromčeky odložiť, sa budú rozmiestňovať pred Troma kráľmi. O ich odvoz sa postará OLO v pravidelných intervaloch.

Odpad môžete odovzdať v Zbernom mieste Pod násypom 19

Opätovne dávame do vašej pozornosti Zberné miesto Pod násypom 19, ktoré sme otvorili koncom septembra. Môžete tu odovzdaťbiologicky rozložiteľný odpad, klasický objemný odpad z domácností, drobný elektroodpad, papier, plast, tabuľové a obalové sklo, jedlé oleje, jedlé tuky. To všetko na základe vypísaného zberného lístka. Zber papiera, ktorý sa v súčasnosti nachádza za poštou na Malokarpatskom námestí, taktiež presunieme sem.

Prevádzková doba Zberného miesta Pod násypom:

Pondelok a streda od 12:00 do 18:00 s prestávkou od 15:00 do 15:30
Sobota: od 8:00 do 14:00 s prestávkou od 12:00 do 12:30

ZBERNÉ MIESTO ODPADU
Pod násypom 19

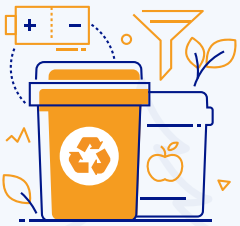

Dažďová záhrada na Bakošovej

Keď pršalo, mali obyvatelia Bakošovej ulice problém. Voda im pravidelne zaplavovala pivnice, ako aj pozemky za bytovými domami. Túto problematickú situáciu sme koncom novembra vyriešili vďaka vodozádržnému opatreniu v podobe dažďovej záhrady. Je to cielená priehlbina určená na zber dažďovej vody z pevných plôch. Voda tak prirodzene vsiakne do podložia a nedochádza k zbytočnému odvodňovaniu krajiny. Správne navrhnutá dažďová záhrada nevytvára podmienky pre stojatú vodu.

Ako si obyvateľky a obyvatelia Lamača predstavujú Vrančovičovu ulicu

Pokračovanie textu z titulky...

Miesto pre voľný čas

V rámci participatívneho procesu sme zisťovali, aké aktivity a programová náplň by bola vhodná pre Vrančovičovu ulicu v budúcnosti. Ľudia vidia túto ulicu ako vhodný priestor najmä na oddych, prechádzky a posedenie. Ako veľmi vhodné pre ulicu označili aj spomienkové a historické podujatia a malé kultúrne a spoločenské podujatia (Malé hody, výstavy, príležitostné trhy). Veľký dôraz kládli na zachovanie charakteru pokojnej obytnej ulice, ktorý by mali aktivity aj príležitostné podujatia rešpektovať. Všeobecná zhoda bola na tom, že ulica nie je vhodná pre veľké, masové a hlučné podujatia, ako koncerty a zábavy. Zelený pás v strede vnímajú ľudia ako dôležitú súčasť ulice a kladú veľký dôraz na jeho zachovanie. So starostlivosťou o zeleň však nie sú spokojní a radi by videli v tomto smere zlepšenie. Výsadbu novej zelene, predovšetkým stromov, pokladá za prioritu revitalizácie drvivá väčšina oslovených. So zeleňou si asociujú príjemný priestor pre prechádzky a pobudnutie a vnímajú aj ekologický a environmentálny benefit.

Rezonovala doprava

Jednou z najviac adresovanou témou v rámci procesu participácie bola doprava. Ulica je výrazným tranzitným priestorom najmä z pohľadu automobilovej dopravy. Tá vytvára prostredie, v ktorom pociťujú ľudia diskomfort, cítia sa atakovaní rýchlosťou, znečistením a hlukom. Väčšina respondentov videla v intenzívnej doprave prekážku pre akékoľvek pobytové aktivity v tomto priestore. Ulica má však aj významný podiel pešej a cyklistickej dopravy, no súčasné riešenie ulice tieto spôsoby dopravy znevýhodňuje. Výsledkom bola silná zhoda na tom, že tranzitnú dopravu na ulici treba utlmiť, spomaliť a ulicu riešiť v prospech peších a nie motorovej dopravy - menej bariér, viac možností prejsť bezpečne z jednej strany ulice na druhú, miesta na oddych. Samostatnou podtémou v rámci riešenia dopravy bolo situovanie konečnej zastávky a obratiska autobusov na hornom konci ulice. Miestni sa sťažujú na hluk bežiacich motorov a zápach, autobusy tvoria bariéru, ktorá zas sťažuje pohyb peších aj cyklistov po ulici. Na druhej strane však bola jasne komunikovaná obava, že keby sa konečná liniek posunula na Podháj a zrušila by sa zastávka, znížila by sa miestnym obyvateľom celková dostupnosť MHD.

Obnova potoka či starej pošty

Jednou z veľkých tém pre revitalizáciu bola aj téma obnovy potoka alebo vytvorenie vodného prvku. Prekrytie potoka, ktoré sa spravilo v minulosti, je v havarijnom stave a je teda na mieste otázka, ako sa s týmto elementom vysporiadať v rámci revitalizácie priestoru. Obnovenie pôvodného potoka s hlbokým korytom, tak ako bol pred zakrytím, je vnímané trocha kontroverzne. Avšak možno povedať, že myšlienka vodného prvku v nejakej forme je niečo, na čom sme našli zhodu naprieč spektrom respondentov. Silno rezonovala téma obnovy a sfunkčnenia opustených objektov starej pošty, požiarnej zbrojnice, starej fary a bývalého hostinca Pantl. Ľudia v rekonštrukcii nevyužívaných objektov vidia príležitosť prinavrátiť niektoré stratené funkcie, najmä tie kultúrne a spoločenské, doplniť historický ráz obce a vytvoriť nové destinácie v rámci ulice. Veľmi podstatné boli zistenia ohľadom hodnôt a vnímania ulice. Ľudia najviac oceňujú jej charakter a atmosféru, ktorú popisujú ako vidiecku, pokojnú, rodinnú. Páči sa im, že si zachováva špecifický ráz vidieckeho sídla, "starého" Lamača, že má "svoje čaro s kúskom histórie". Historickú hodnotu ľudia spájajú s prvkami zachovanej pôvodnej architektúry a historickými objektmi. K historickej stope chcú pristupovať citlivo, aby sa zachovala, ideálne posilnila a zviditeľnila. V participatívnom procese sa viackrát objavili nápady na vytvorenie lamačského múzea alebo pamätnej izby, osadenie informačných tabúľ alebo vytvorenie náučného kultúrno-historického chodníka.

Podnety od občanov zohľadnia architekti

Odporúčania v tomto duchu boli zapracované do zadania a budú odovzdané do rúk architektov, ktorí podnety premietnu do návrhu konkrétnych zmien a úprav. Štúdia bude následne prezentovaná verejnosti v priebehu budúceho roka. Výstupy z participácie boli spracované do záverečnej správy, v ktorej sú uvedené podrobné zistenia a odporúčania, podporené dátami a analýzami. Správa bude zverejnená na stránke mib.sk.

Zuzana Žurkinová a Zuzana Čupková z Metropolitného inštitútu Bratislavy

Klietky pre chov prepelíc
a pasce na líšky a kuny,
liahne na vajíčka
viac na www.123nakup.eu
Tel.0907 181 800

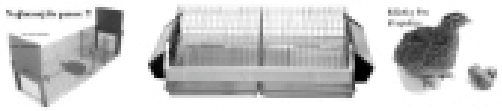

HRAJ O MIKULÁŠSKY BALÍČEK

VYROB VIANOČNÚ OZDOBU A ZÍSKAJ BALÍČEK OD SV. MIKULÁŠA.

VYROB ORIGINÁLNU VIANOČNÚ OZDOBU A DO 1. DECEMBRA JU ZAVES NA STROMČEK V STREDNEJ ČASTI MALOKARPATSKÉHO NÁMESTIA.

OZDOBU ODFOŤ A SPOLU S KONTAKTNÝMI ÚDAJMI - MENO A PRIEZVISKO DIEŤAŤA, ADRESA, TELEFONICKÝ KONTAKT, PRÍPADNE AJ ŠKÔLKA, KTORÚ NAVŠTEVUJE – POŠLI NA ADRESU KULTURA@LAMAC.SK.

DO 6. DECEMBRA DETI ZA SVOJE OZDOBY DOSTANÚ SLADKÝ BALÍČEK.

VEKTOR, VECTEEZY.COM

Advokátska kancelária

JUDr. Ing. Ivana Bojnu

Odborné zameranie kancelárie – právo: *občianske* (zmluvy, reality, ochrana osobnosti, autorské, pozemkové, susedské), *obchodné* (zmluvy, zakladanie/zmeny obchodných spoločností), *pracovné*, *rodinné* (rozvody, vyporiadanie manželov, maloletí) *a iné*. Agenda sporová (zastupovanie v konaniach) aj nesporová (právne listiny, analýzy, odpovede, **internetová poradňa**).

Pre rezidentov (aj firmy) z obvodu Bratislava IV ponúkame zľavy z cenníkových cien.

Kontakty pre dohodnutie termínu:

0911 797 721, termin@akib.sk

(možné sú aj virtuálne stretnutia).

Nájdete nás v **Dúbravke** v objekte **„Čerešne“ pri Kauflande (Polianky 7B, Bratislava).**

www.akib.sk

inz 12/2021

foodpanda

Bleskový nákup v sekcii Obchody

Objednaj a my sme o pár minút u teba.

Stiahnuť na App Store

TERAZ NA Google Play

doprava zdarma

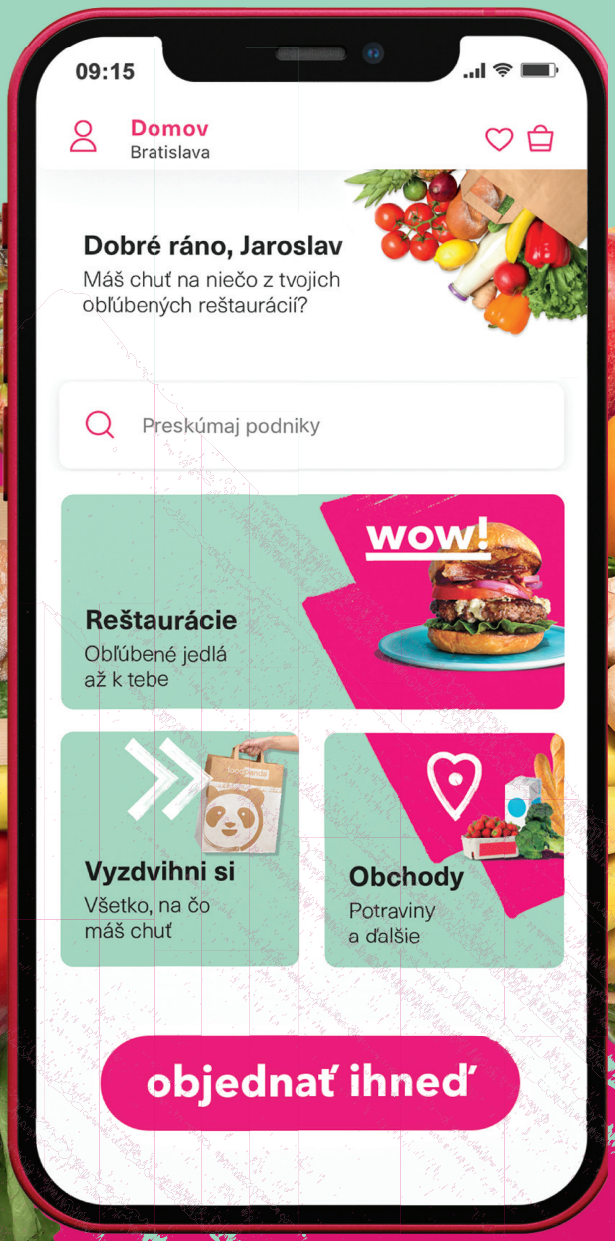

LAMAČ PODPORUJE GASTRO

Obedové menu, drink či jedlá z jedálneho lístka si môžete dopriať v týchto

prevádzkach

Pizza La Familia

Martin Orlíček síce pizze nepečie, ale zato vám ich teplé privezie.

V útrobách Zimného štadióna Lamač na Borinskej 23/A nájdete prevádzku Pizza La Familia. Otvoril ju pred dvoma rokmi majiteľ Mário Čačaný, ktorý predtým prevádzkoval pizzériu v Ružinove. Je veľkým milovníkom talianskej gatronómie a skúsenosti naberal aj v zahraničí. „V gastre sa pohybuje celý život, je to jeho vášeň. Zaúčal mnoho ľudí, ktorí si neskôr otvorili vlastné prevádzky," prezrádza o ňom Martin Orlíček, ktorého nájdete v La Familii každý deň.

„Robíme zaujímavú pizzu, ľudia si ju pochvaľujú. Možno je to práve cestom, máme svoj špecifický recept. Najviac ide na odbyt klasika – šunka, syr, kukurica či pizza Texas so slaninou. Naše pizze nesú názvy krajín a obsahujú ingrediencie typické pre tú-ktorú krajinu. Okrem toho máme v ponuke aj rebierka, výbornú paradajkovú polievku či plnené štangle. Momentálne fungujeme len formou rozvozu, pandémia to tak zariadila. Pokrývame celú Bratislavu aj Stupavu, no Lamačania majú od náš zľavové kartičky, ktoré môžu pri objednávke používať. Otvárame počas víkendových hokejových zápasov, inak sa nám to finančne neoplatí. Predierame sa, držíme sa nad vodou, naša pizza je, našťastie, obľúbená. Radi by sme opäť otvorili pre verejnosť. Máme veľký nevyužitý priestor s rozsiahlym detským kútikom, na prízemí máme bar. Vonku je zas detské ihrisko – keď sme cez leto mali menej roboty, rozdávali sme deťom zadarmo pizzu.

Naši návštevníci nám chýbajú," hovorí Orlíček.

Rozvoz: 0948 333 765

FoodHouse Lamač

FoodHouse Lamač sa venuje denným menu, no v ponuke má aj catering.

V rodinnom dome na Vrančovičovej 46 pred necelými dvoma rokmi pribudla nová prevádzka FoodHouse Lamač. Funguje ako výdajňa jedla, cez pracovné dni ponúka denné menu aj ako rozvoz, cez víkend si po obed môžete zájsť osobne. V ponuke je aj catering na objednávku, na rôzne oslavy. „Na začiatku koronakrízy sme prevádzkovali aj nočný rozvoz, no už ho nerobíme. Vozili sme príliš ďaleko, náklady začali byť neprimerané a nám sa to prestalo vyplácať," hovorí majiteľ Gabriel Boda.

V ponuke obedového menu nájdete päť rôznych jedál. „Najobľúbenejší je u nás vyprážaný bravčový rezeň, ktorý robíme väčší. Obzvlášť počas sezóny stavieb k nám chodia robotníci, ktorí si ho automaticky pýtajú. Veľakrát sa u nás zastavia starší ľudia a sťažujú sa, že máme veľa vyprážaného, ale jednotka a dvojka sú klasické domáce recepty. Okrem toho ponúkame spomínaný rezeň, vyprážaný syr či vyprážaný karfiol. Nerozhodní siahnu po syre alebo po osvedčenom Cordon Bleu. A keď máme kačacie stehná s lokšami, kúpi si ich každý," hodnotí Broda, ktorý je dlhoročným organizátorom spoločenských podujatí a svadieb. „Ku gastronómii mám preto blízko, je to moja srdcovka. A ako sa nám darí? S koronou aj bez nej, cykly sa opakujú svojím tempom. Len na začiatku epidémie to bolo nárazovejšie, ľudia sa báli a pýtali si viac rozvoz priamo domov. Ešte neviem presne povedať, čo bude po epidémii, nechcem dopredu hovoriť.

No verím tomu, že to už nebude dlho trvať, myslím si, že treba ešte vydržať rok až dva," dodáva Gabriel Boda.

Objednávky na tel. č.: 0948 906 905

Text a foto: Marína Gorghetto

Otváracie hodiny Pizza La Familia

Po – Štv 10:00 – 22:00
Piatok 10:00 – 22:30
Sobota 11:00 – 22:30
Nedeľa 11:00 – 22:00

Otváracie hodiny FoodHouse

Po - Pia: obedové menu 11:00 - 14:00
So: osobný odber od 10:45 - 11:15
Ne: osobný odber od 10:45 - 11:15

Jozef Labuda - jediný žijúci medailista

Lamačan Jozef Labuda je jediným žijúcim slovenským volejbalovým medailistom, na svojom konte má totiž, okrem iných, zlatú medailu z MS v Prahe z roku 1966 aj olympijskú striebornú medailu z roku 1964.

Na Svetovom pohári v Poľsku ho v šesťdesiatych rokoch vybrali do tímu hviezd, kde boli len tí najúspešnejší. V drese československej reprezentácie odohral 125 zápasov. Je Zaslúžilý majster športu a člen Siene slávy slovenského volejbalu. Okrem toho pôsobil aj v Slovenskej olympijskej spoločnosti, bol tajomníkom Slovenskej asociácie olympionikov. Pán Labuda sa 13. decembra dožíva osemdesiat rokov a my by sme mu radi zaželali všetko najlepšie, hlavne veľa zdravia a životnej energie.

**Ako ste sa dostali k volejbalu?
Najskôr ste vraj chceli byť futbalistom.**

Skutočne som začal s futbalom, v roku 1955 usporiadal Slovan Bratislava veľký futbalový turnaj detí a náš tím skončil vysoko, tretí či štvrtý. Potom som však išiel študovať do Trnavy, kde som futbal zanechal a viac-menej náhodne som sa začal venovať volejbalu, ktorý som robil až do roku 1970. Rád by som spomenul dve osoby – môjho prvého trénera Milana Netouška a trénera Jaromíra Perútku, obaja skvelí odborníci a veľmi dobrí ľudia.

Váš príbeh na Olympiáde v Tokiu v roku 1964 je kuriózny a raritný. Neodohrali ste tam ani jediný zápas, pretože ste celý turnaj preležali v nemocnici. Napriek tomu ste ako člen tímu dostali striebornú medailu.

Mám medailu, na čom má veľkú zásluhu tréner Brož, ktorý ma vždy napísal na súpisku. Pamätám si to ako dnes, mali sme hrať s Maďarmi o druhej popoludní. Dali sme si neskoršie raňajky, keď mi môj kamarát a spoluhráč Perušič povedal, že mám akési tmavé oči. Hneď sme išli k doktorovi, ktorý ma rovno poslal do nemocnice. Bola to žltačka. Ja som však dlho predtým ani potom necítil nijakú únavu po tréningu. Striebornú medailu mi tréner Brož dal za poctivú celoročnú prípravu. V roku 1968 sme sa pripravovali na olympiádu do Mexika, dal som do toho všetko, aby som odčinil situáciu z Tokia. No deň pred nomináciou prišli dvaja volejbalisti, chlapci, ktorí vôbec neboli súčasťou prípravy nášho družstva. Na olympiádu išli oni a ja s Tondom Mozerom sme zostali doma.

Neskutočná smola. Asi to bolo politické rozhodnutie...

Nuž... Nepomohlo ani to, že všetci hráči protestovali proti tomuto rozhodnutiu. Po tomto incidente som sa na protest vzdal na rok reprezentácie. Stále ma chodili presviedčať, aby som sa vrátil a nakoniec ma zlomili. Išli sme na Svetový pohár do Argentíny, keď mi v Bruseli prišlo zle a nikam som nešiel. A tak som s volejbalom v roku 1970 nadobro skončil. Po vyštudovaní FTVŠ UK som sa dal na profesionálnu kariéru v telovýchove, kde som pracoval až do odchodu do penzie.

Vo volejbale ste boli mimoriadne úspešný, čím si to vysvetľujete?

Mal som šesť súrodencov a takmer všetci športovali. Na vrcholovej úrovni hrávali hádzanú, basketbal. Bývali sme na Jaskovom rade v teréne, kde boli záhrady, behali sme, lozili, mali sme jednoducho všestrannú kondičnú prípravu, obratnosť. Za Sláviu UK som hrával volejbal 11 rokov. Dnes už päťročné deti v príprave drilujú, začínajú veľmi skoro. My sme mali všestrannú športovú prípravu, silovú, vytrvalostnú, rýchlostnú. Tak isto bol iný systém tréningovej prípravy pre žiakov. Na SZTK som robil na Oddelení talentovanej mládeže, ktoré už dávno neexistuje. A to je škoda. Moje deti sa vďaka tomuto systému stali viacnásobnými reprezentantmi ČSFR, syn Jozef vo veslovaní a dcéra Magda v juniorskom volejbale. Mojím želaním je, aby sa viac staralo o mládež, aby základne spolupracovali s volejbalovým zväzom a aby konečne naši reprezentanti získali medailu. Od roku 1964 sme totiž nezískali žiadnu, ani z olympiády, ani z majstrovstiev sveta. Posledným žijúcim slovenským medailistom som ja.

Jozef Labuda s manželkou Jelou Labudovou

**Pani Labudová, vy ste svoj život taktiež zasvätili športu, na FTVŠ UK ste boli profesorkou, na svojom konte máte vyše 800 odborných a vedeckých publikácií. V práci ste sa venovali problematike telesnej výchovy a športu zdravotne znevýhodnených osôb.
Ako ste sa vlastne spoznali?**

Jela Labudová: Vrcholovo som sa venovala gymnastike, z ktorej som neskôr presedlala na volejbal. Naše volejbalové družstvo malo v roku 1967 patronáciu na konaní plesu TJ a Jozef tam vtedy prišiel z ligového zápasu. Zoznámili sme sa a odvtedy sme spolu, tento rok sme oslávili 50. výročie svadby. A tešíme sa z vnučiek Natálky a Lucie, ktoré hrajú hádzanú a z vnuka, hokejistu Sebastiána

Text a foto: Marína Gorghetto

Lamačské zvyky na Štedrý deň

Každý, kto prišiel do domu na Štedrý deň, musel zavinšovať. V miestnom dialekte znel vinš nasledovne:„Vinšujem vám títo slávne svátky, Krista Pána narodzení, aby vám kvitlo, rodzilo, vínná réva vínem, poležitkem, dvúr dobytkem, izba dobrým zdravým a po smrci královstvo nebeské.“ Gazda alebo gazdináodpovie: „Pánbu daj.“ Na štedrý večer bolo zvykom variť hríbovú polievku a makové rezance. Poradie jedál na Štedrý večer bolo nasledovné: oblátky, polievka, rezance, ovocie (orechy, jablká, figy). Čo zostalo po večeri, dalo sa na druhý deň hydine, aby prinášala dobrý úžitok. Aj dobytok dostal oblátky, ktoré sa mu podávali v chlebe, aby taktiež po celý rok prinášal úžitok. V tento večer sa celý dom aj maštaľ „vykuroval“. Tento obrad robil obyčajne hospodár, gazda, ktorý chodil s kadidlom po všetkých miestnostiach, aby bol dom chránený od chorôb a nešťastia. Dievča, ktoré bolo zvedavé na svoju budúcnosť, vybehlo pred večerou do kôlne, nabralo polienka a prinieslo ich medzi dvere. To ale muselo urobiť na jedno nadýchnutie. Potom spočítalo polienka. Párny počet znamenal, že sa do roka vydá, kým nepárny, že zostane slobodné. Iný zvyk zasa hovorí, že dievčina vybehne na dvor a skríkne. Z ktorej strany sa ozve pes, odtiaľ príde ženích. Ak je v dome viac dievčat, sú zvedavé, ktorá sa prvá vydá. Postavia sa do radu a dajú pred seba niečo zo štedrovečernej večere. Potom zavolajú psa. Pred ktorou dievčinou si pes niečo uchytí ako prvé, tá sa aj prvá vydá. Pri rozlupovaní orechov sa zasa podľa jadra dozvedeli, či budú dlho žiť (ak je jadro zdravé), alebo zomrú(ak je jadro hnilé). Podobne to bolo s rozkrajovaním jabĺk. Ak sa prekrojilo jadro, znamenalo to smrť alebo chorobu. Ale ak na prekrojenej polovici jablka vznikla neporušená hviezdica z jadierok, znamenalo to zdravie a dlhý život. Po večeri chodil trúbiť pastier, ktorému dávali koláče a víno.

Zdroj: J. Hradský: Lamač Blumenau, Foto: Pinterest

Kam s odpadom po Vianociach?

Najviac odpadu, žiaľ, vyprodukujeme počas vianočných sviatkov. Veľa sa varí, po rozbalení darčekov ostane hromada obalov a staré veci často nahradíme novými. Kam s tým všetkým?

Papier

Najmä kartónové krabice zaberajú v modrých kontajneroch veľa miesta. Ak sa však tento odpad poriadne postláča alebo dokonca potrhá na menšie kúsky, zmestí sa do kontajnera až o 80 % papiera viac. Práve po sviatkoch to pomôže, aby sa odpad nehromadil okolo stojísk a nerozfúkavalo ho do okolia.

Plasty

Aby sa do žltých kontajnerov zmestilo čo najviac plastu, treba všetko poriadne postláčať a zmenšiť. Často tam smerujú jednorazové obaly z nápojov (PET fľaše a plechovky), ktoré sa budú dať od januára zálohovať v obchodoch (15 centov/kus). Od roka 2022 by teda mohli byť žlté nádoby prázdnejšie.

Použitý olej

Mnoho ľudí použitý olej jednoducho vyleje do výlevky. Ten však zanáša potrubie a znečisťuje veľké množstvo vody. Po vyprážaní by sme mali vychladnutý rastlinný olej preliať do umelohmotnej fľaše a vyhodiť do príslušného kontajnera alebo odovzdať na Zbernom mieste Pod násypom 19 v Lamači. Tiež je možné olej odovzdať aj na čerpacích staniciach.

Zvyšky jedla

Kosti z kapra či kuraťa, zbytky stravy, šupky, pečivo, papierové vreckovky, kávové usadeniny či čajové vrecúška treba dať do kompostovateľného vrecka a vyhodiť do hnedého koša na kuchynský bio odpad. Spracovaním sa premení na hnojivo.

Živé stromčeky

Vlani sa v Lamači osvedčili ohrádky, ktoré slúžili na vyhodenie použitých vianočných stromčekov. Tento rok sa bude v tomto zbere pokračovať, čiže určite vo svojom okolí narazíte na drevenú ohrádku, kam môžete svoj stromček po odzdobení odniesť.

Veľký odpad

Ak sa potrebujete zbaviť napríklad starého nábytku, väčšieho množstva plastu či papiera, alebo elektroodpadu, odovzdať ho môžete priamo na Zbernom mieste Pod násypom 19. Treba mať trvalý pobyt v Lamači a vypísať zberný lístok. Otvorené je v pondelok a stredu od 12:00 do 18:00 a v sobotu od 8:00 do 14:00.

Hokejbalisti SAV Lamač získali zlato

Hokejbalisti majú za sebou ďalšiu sezónu Bratislavskej hokejbalovej ligy. Sezónu síce veľmi zvláštnu, opäť covidom ovplyvnenú, no pre hokejbalistov SAV Lamač na jej konci s tou najkrajšou príchuťou – zlatou! Po titule v sezóne 2016/17 sa SAV Lamač stala po druhýkrát majstrom BHBL. Po základnej časti súťaže, ktorá bola kvôli pandemickej situácii prerušená a dohrávala sa neskôr ako zvyčajne, skončili SAVkári na druhom mieste. Do play-off potom vstúpili v septembri z výhodnej pozície a dokonale to využili. Po výborných kolektívnych výkonoch prešli v najkratšom možnom termíne až do finále. V ňom sa stretli s odvekým rivalom Hancopom a po troch vynikajúcich dueloch zvíťazili v sérii 2:1 na zápasy a zaslúžene sa stali majstrami BHBL. Po minuloročnom striebre sa tak prepracovali až na stupienok najvyšší. Všetky tri finálové zápasy priniesli strhujúce hokejbalové predstavenie. Diváci, ktorí mali možnosť zápasy sledovať, mohli vidieť množstvo krásnych akcií, vynikajúce výkony brankárov na oboch stranách a parádne góly v každom zo zápasov. Keďže chalani z Hancopu nenašli v posledných dvoch dueloch recept na prekonanie skvelej SAVkárskej obrany, z titulu sa právom tešili Lamačania. Je iba na škodu, že dnes už dvojnásobný majster sa musí okrem súperov na domácej pôde už niekoľko rokov pasovať aj s nekvalitným povrchom. Veru, za vzornú reprezentáciu našej mestskej časti by si hokejbalisti SAV Lamač nejaké to vylepšenie ihriska hádam aj zaslúžili. Róbert Alföldy

Čítanie na dobrú noc

Postupne sa rozbiehajú aj aktivity Miestnej knižnice Lamač. V októbri zorganizovala pre deti podvečerné Čítanie na dobrú noc O červenej čiapočke. Okrem samotného čítania sme spolu v kreatívnej dieľničke vyrábali maľované košíčky z papiera. Stretli sme sa v priestoroch Rodinného centra Obláčik, čítania sa chopila Alenka Hrdličková z knižnice.

Všetko najlepšie Františkovi Polákovi k 70-ke

Za FK Lamač by sme sa chceli aj touto formou poďakovať nášmu dlhoročnému členovi, fanúšikovi a predovšetkým trénerovi Františkovi Polákovi. Všetko najlepšie k jeho okrúhlym, 70. narodeninám. Feri, ďakujeme za dlhoročnú spoluprácu a tešíme sa na tú nastávajúcu, všetko najlepšie prajeme! **FK Lamač**

KNIHA MESIACA

C.W.Gortner
Romanovovská cárovná

V Miestnej knižnici Lamač nájdete aj titul Romanovovská cárovná. Sotva deväťnásťročná dánska princezná Minny vie, že musí opustiť rodinu a uzavrieť kráľovský zväzok. Osud ju zaveje do Ruska, vydá sa za romanovovského dediča trónu Alexandra a neskôr sa stane cárovnou. Keď odpor voči Alexandrovej vláde zasiahne samotné srdce jej rodiny a cár sa rozhodne zničiť svojich oponentov, Minny, teraz už Mária, musí vykročiť po nebezpečnej ceste kompromisov. Po manželovej smrti sa vládcom rozdelenej a rozpadávajúcej sa ríše stane ich syn Mikuláš. Mária je odhodlaná priviesť ho k reformám, ktoré by z ich panstva urobili modernú krajinu. Ruskom sa však preženie ďalšia revolučná vlna a Mária sa ocitne pred najnebezpečnejšou a najbolestnejšou výzvou svojho života.

Knihy si môžete objednávať prostredníctvom online katalógu, ktorý nájdete na adrese https://www.kniznica.lamac.sk/

(mag)

Inzercia

- Pozývame vás do Kaderníctva AME, dámsky, pánsky aj detský strih. Dámske: 0905/972 868, pánske: 0905//912 155
- Darujem pletací stroj. Kontakt: 0940/357 827
- Príďte si vytvoriť vianočnú dekoráciu 4.12.2021 (sobota), od 15:00 - 18:00 v RC Obláčik Heyrovského 2. Prihlásenie a info: marta.varholikova@gmail.com. Kontakt: 0908/428 599
- Doučujem angličtinu, slovenčinu. Deti aj dospelých, aj cez víkendy. Kontakt: 0905/222 966
- Maľovanie, stierkovanie, benátsky štuk. Radoslav Osuský, kontakt: 0911/128 116
- Kúpim byt v Lamači. Kontakt: 0903/205 915
- Zubná ambulancia na Kramároch prijíma nových pacientov. Stromová 16, 83101, Bratislava. Kontakt: 0905/662 407
- Opravujem, upravujem odevy. Kontakt: 0902/717 517
- Mladá lamačská rodina si hľadá väčšie bývanie - kúpime 4-izbový byt alebo domček/pozemok za prijateľnú cenu. Kontakt: Jana 0903/574 065

Klientske centrum - Malokarpatské nám. 9
Tel.: 02/6478 0065
klientskecentrum@lamac.sk
Po, Str. 8.00 - 18.00
Ut, Štv, Pia. 8.00 - 14.30

Miestny a stavebný úrad
Pondelok a streda: 8.00 - 12.00 13.00 - 18.00

Miestna knižnica Lamač – Heyrovského 2
Pondelok a streda: 10.00 - 11.30 12.30 - 18.00
Ut, Štv, Pia: 10.00 - 11.30 12.30 - 14.30
Tel.: 02/6478 9737

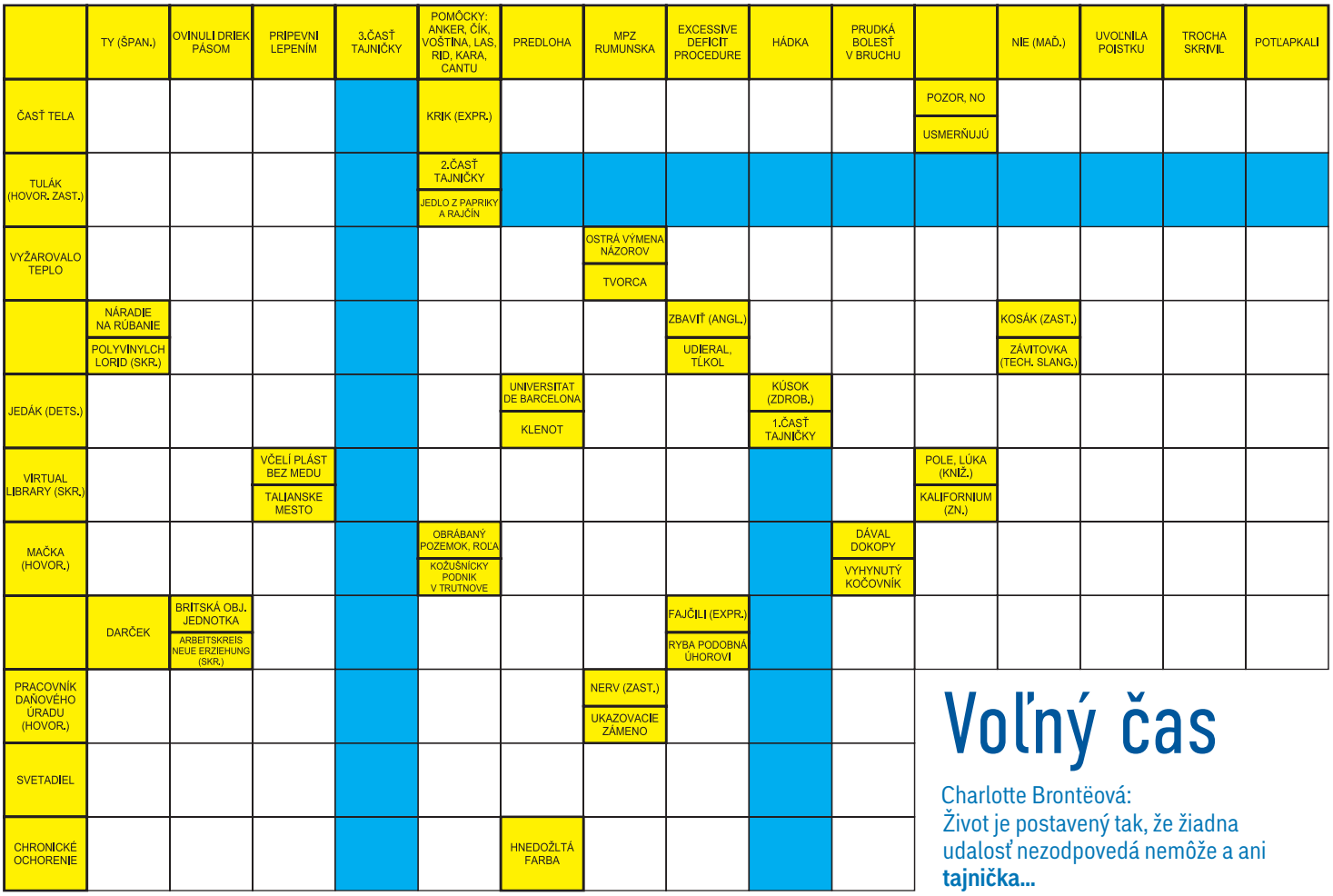

Voľný čas

Charlotte Brontëová:
Život je postavený tak, že žiadna udalosť nezodpovedá nemôže a ani **tajnička...**

Dobrovoľná zbierka

Transparentný účet sv. Rozália

Transparentný účet sv. Rozália potrvá až do 31. decembra 2022. Jej predĺženie o jeden kalendárny rok sa schválilo na ostatnom rokovaní Miestneho zastupiteľstva. **Ku dňu 31.10.2021 bol účtovný zostatok výnosu zbierky vo výške 5001,50 EUR.** Všetky peniaze pôjdu výlučne na obnovu nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Kaplnky sv. Rozálie. Aj naďalej teda môžete prispievať na obnovu kaplnky, každá čiastka je potrebné a cenná. Vaše príspevky môžete posielať priamo na tento účet: **IBAN SK62 0200 0000 0043 1419 5857**

Priestory bývalej požiarnej zbrojnice ožívajú

Lamačania už dlhé roky chodia okolo zanedbaných a spustnutých budov bývalej hasičskej zbrojnice a bývalej pošty na konci Vrančovičovej ulice. Tie ešte pred niekoľkými desiatkami rokov slúžili obyvateľom a plnili svoj pôvodný účel. Po viacerých neúspešných pokusoch nájsť pre tieto objekty nejaké zmysluplné využitie, chce aktuálne naša mestská časť vytvoriť v tomto priestore zázemie pre expozície, komunitné aktivity, knižnicu a kaviareň. Prvou úlohou je však odvrátiť havarijný stav týchto objektov. Tento zásah pripravujeme ešte na rok 2021. Spočívať bude vo výmene striech a zaizolovaní stavby, následne bude prebiehať proces vysúšania objektu a v zimnom období by sa mali začať prvé stavebné úpravy a práce v interiéri. Podľa slov starostu Lukáša Baňackého je objekt značne zanedbaný, no v tejto chvíli je to ešte stav, ktorý umožňuje jeho záchranu a nájdenie nového využitia. Ďalšou dôležitou súčasťou v obnove tohto priestoru je aj premiestnenie konečnej zastávky autobusov. V rámci plánov, ktoré má mestská časť a hlavné mesto v oblasti dopravy už nebudú končiť v tomto bode, budú cez tento bod len prechádzať ako obslužná linka. Nová konečná by mala byť v priestore ulice Podháj. Aj tento krok, okrem toho, že odstráni nevyhovujúci dopravný stav na ulici Cesta na Klanec, bude znamenať zatraktívnenie celého priestoru pred spomínanými budovami. A keď sa navyše uvoľní aj časť dvora a prístavby, ktorá momentálne slúži ako zázemie pre vodičov MHD, môžeme hovoriť aj o ďalšej funkcii čajovne či kaviarne, ktorá by mohla príjemne dotvoriť tento zaujímavý priestor starého Lamača. „V minulosti bol objekt buď úplne nevyužívaný, alebo bol prenajatý subjektom, ktoré mali ambíciu získať externé zdroje na investíciu do rekonštrukcie, čo sa však nepodarilo. Zažili sme ešte aj niekoľko krátkodobejších nájmov, avšak žiadny nájomný vzťah nepriniesol to, čo sa od neho predovšetkým očakávalo - investíciu a zlepšenie stavebno-technického stavu objektu," dodáva Lukáš Baňacký. (mag)

Z histórie požiarnej zbrojnice

Časté požiare narobili v dedine vždy veľké škody, nakoľko do poslednej štvrtiny XIX. storočia nebol v Lamači organizovaný hasičský zbor. Spolok dobrovoľných hasičov v Lamači bol založený v roku 1882. Obed postavila v roku 1930 hasičské skladisko Strikáreň – teda požiarnu zbrojnicu - ktorá slúžila na pozorovanie požiarov, ktoré vznikali od iskier parných lokomotív, ale zároveň sa tu sušili hadice. Dobrovoľný hasičský zbor sa zúčastňoval rôznych významných verejných akcií, akými boli procesie, sviatky Veľkej noci, ale bol prítomný aj pri privítaní vzácnych návštev či na pohreboch významných osobností Lamača. V tejto budove je umiestnená aj soška sv. Floriána, ktorý je podľa zaužívanej ikonografie stvárnený ako rímsky vojak, vo vojenskom odeve ako leje vodu na horiaci dom. Sv. Florián je považovaný za ochrancu pred neúrodou, búrkou aj suchom, je patrónom kominárov, hrnčiarov a kováčov. Predsa však je jeho doménou prevencia požiarov.

Zdroj: J. Hradský: Lamač Blumenau

Hasičská zbrojnica stav 2021

Hasičská zbrojnica ("Strikáreň", postavená 1930) a stará pošta

Hasičské auto Steyr s agregátom, 1949

Magazín Mestskej časti Bratislava-Lamač. Adresa redakcie: MÚ Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, tel.: 64 78 00 65. Redakčná rada: Slavomíra Šubrtová (predsedníčka redakčnej rady), Stanislav Babic, Pavol Čech, Matúš Harmaňoš, Petronela Klačanská, Radoslav Olekšák, Veronika Hagovská, Michal Oláh. Redaktorka: Marína Gorghetto Plošnú a riadkovú inzerciu preberá: Marína Gorghetto, gorghetto@lamac.sk. Vydáva: Mestská časť Bratislava-Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava, IČO 00 603 414, **ISSN 1338-8959.** Tlač: Bittner print s.r.o. náklad: 4 000 ks, vytlačené na recyklovanom papieri, do tlače zadané: 22. 11. 2021, uzávierky č. 12/2021: redakčná 10. 11. 2021 a inzertná 15. 11. 2021, registračné č. EV 3654/09. Redakcia si vyhradzuje právo na neuverejnenie dodaných príspevkov, resp. ich skrátenie, opravu jazykových, gramatických a štylistických chýb. Použité ilustrácie: autori, shutterstock.com, vecteezy.com. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. **NEPREDAJNÉ**